

DİN VE İSLAM

1. Dinin Tanımı ve Kaynağı

2. İnsanın Doğası ve Din

3. İman ve İslam İlişkisi

4. İslam İnanç Esaslarının Özellikleri

5. Kur'an'dan Mesajlar: Nisa suresi 136. ayet

1. Dinin Tanımı ve Kaynağı

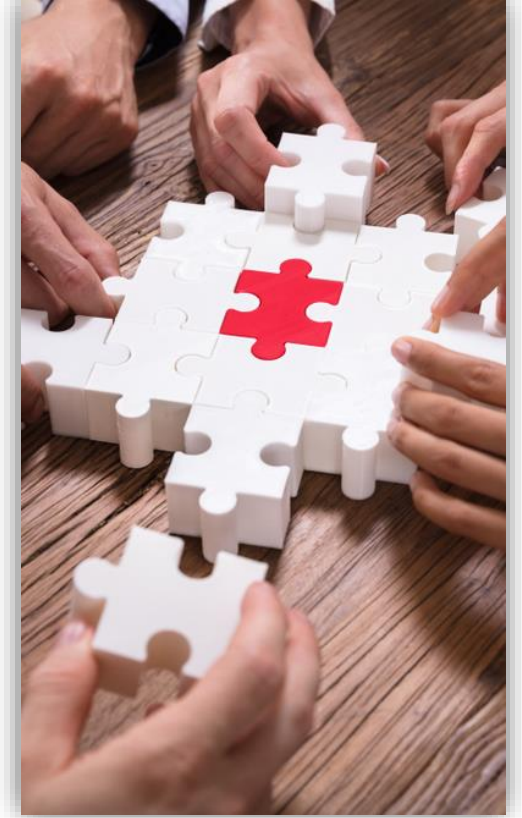
Din olgusu insan hayatını doğrudan etkileyen olguların başında gelir.

Yüce bir varlığa inanmak ve bu inancın gereklerini yerine getirmek insanlık tarihi kadar eski bir olgudur.

Din olgusunun farklı açılardan pek çok tanımı yapılmış ve kaynağı hakkında açıklamalar getirilmeye çalışılmıştır.

- Dinin tarifini yapmaya çalışan Batılı ilim adamları genelde kendi uzmanlık alanları üzerinden bakarak dine ilişkin farklı tanımlar yapmışlardır.
- Dinin ilahi yönünü reddeden Batılı aydınların dine yaklaşımları, dini kapsayıcı olarak tanımlamaktan uzaktır.
- Çünkü bu tanımları yapan bilim adamları dini yalnızca bir yönüyle ele almakta ve dinin gerçek yapısını ortaya koymakta yetersiz kalmaktadır.

- Özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda Batı'da materyalizm ve pozitivism gibi anlayışların etkisiyle Tanrı'yı ve dini inkar etmek yaygınlaşmaya başlamıştır.
- Çünkü bu anlayışlar sadece maddeyi, somut olanı ve deneyi yapılan şeyleri esas kabul etmişler; duyu organlarıyla algılanamayan her şeyi yok saymışlardır.

- Kainatta maddeyi aşan, duyuların algılayamadığı pek çok manevi olay ve olgunun var olduğunu bilen Müslümanlar ise insan bilgisinin sınırlarını maddeyle ve deneyle sınırlandırmazlar.
- Yüce Allah'ın tek olduğuna, peygamberler gönderdiğine ve hak dini insanlara öğrettiğine iman ederler.
- Dinin ilahî kurallar bütünü olduğuna inananlar için dinin kaynağı konusunda bir sorun ve belirsizlik yoktur.

- Pek çok anlamlar içeren din kelimesi Kur'an-ı Kerim'de doksan iki yerde geçmektedir.

Uluhiyyet:

İlahlık, ibadet edilen varlık.

Ubudiyyet:

Kulluk, ibadet etme, itaat, boyun eğme.

Allah'a bakan yönüyle **din**; hâkim olmak, kanun - şariat koymak, hesaba çekmek, ceza - mükâfat vermek

Kul açısından **din**; boyun eğmek, aczini anlamak, teslim olmak, ibadet etmek

Kur'an-ı Kerim'de Din Kelimesinin Bazı Anlamları:

Ceza(karşılık) Kıyamet Ahiret

"O gün, Allah onlara kesinleşmiş dinlerini (cezalarını)verecektir. Allah'ın apaçık hak olduğunu bileceklerdir."
(Nûr suresi, 25. ayet.)

Teslimiyet Kulluk İbadet

"Onlara, dini (kulluğu, ibadeti) sadece Allah'a has kılarak, hakka yönelen kimseler olarak O'na kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti. İşte bu dosdoğru dindir."
(Beyyine suresi, 5. ayet.)

İtaat Boyun eğme

"Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O'nundur. Din de (itaat ve boyun eğiş de) yalnız O'nadır..."
(Nahl suresi, 52. ayet.)

Kanun Şeriat Millet

"De ki: 'Allah doğru söylemiştir. Öyleyse hakka yönelen İbrahim'in dinine uyun. O, Allah'a ortak koşanlardan değildi."
(Âl-i İmrân suresi, 95. ayet.)

İslam Âlimlerinden Din Tanımları:

Tehânevî

"Din, akıl sahiplerini kendi iradeleriyle dünyada salâha, ahirette felâha sevk eden, Allah tarafından konulmuş bir kanundur."

Seyyid Şerif
Cürcânî

"Din, akıl sahiplerini peygamberin bildirdiği gerçekleri benimsemeye çağıran ilâhî bir kanundur."

Elmalılı
Hamdi Yazır

"Din akıl sahiplerini kendi istekleriyle iyilikler yapmaya sevk eden ilahî bir nizamdır."

Tüm bu
tarifler
ışığında
din;

Allah tarafından
peygamberleri
aracılığıyla
gönderilen,

Akıl sahiplerini
kendi istek ve
hür iradeleriyle

hayırlı olan
şeylere
sevk eden,

ilahî kurallar
bütünüdür.

- Allah insanları yalnız bırakmamış, tarihin her döneminde peygamberleri aracılığıyla onlara vahyetmiş ve ebedi mutluluğun yolunu göstermiştir.
- Peygamberler Allah'tan aldıkları vahiyleri insanlara hiç değiştirmeden tebliğ ederler.
- Allah tarafından peygamberlerine vahyedilenlerin tamamı dini oluşturur.
- Yüce Allah'ın din göndermesi O'nun insanlara olan merhamet ve sevgisinin en önemli göstergelerinden biridir.

- Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar bütün peygamberler İslam peygamberidirler.
- Bütün peygamberler insanları **tevhid** inancına çağırmışlardır.
- İnsanların zaman içinde hak dinden uzaklaşmaları ve yanlış yollara sapmaları üzerine Allah, peygamberlerini göndererek insanları tekrar tekrar doğru yola yönlendirmiştir.

Tevhid

Yüce Allah'ın varlığını ve birliğini kabul edip,
Onu tek ve eşsiz yaratıcı olarak kabul etmek.

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Allah katında din kesinlikle İslâm'dır..."

(Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.)

- "...Bugün, size dininizi kemale erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım, din olarak sizin için İslam'ı beğendim..."

(Mâide suresi, 3. ayet.)

- "Kim İslam'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."

(Âl-i İmrân suresi, 85. ayet.)

İslam alimleri tarafından yapılan tariflerin ortak yönleri dikkate alındığında din; Allah (c.c.) tarafından peygamberler aracılığıyla gönderilen, akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleriyle hayırlı olan şeylere sevk eden ilahî kurallar bütünü şeklinde tarif edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi İslam alimlerinin yaptıkları din tanımlarındaki ortak yönlerden biri değildir?

- A) Tek ve yüce varlık olan Allah'ın (c.c.) vahyini esas alır.
- B) Akıl sahibi insanların özgür iradeleriyle tercih edilir.
- C) Zamana ve mekâna göre özünde değişiklik yoktur.
- D) Esas ve ilkeleri bilimsel veriler ışığında belirlenir.
- E) İnsanları iyi ve hayırlı işler yapmaya yönlendirir.

2. İnsanın Doğası ve Din

- Tüm insanların yaratılıştan getirdikleri (**fitrî**) bir takım ortak özellikleri vardır.
- İnsanoğlunun doğasında bulunan inanmak, güvenmek, sığınmak, sevmek, sevilmek, bağlanmak, kendini ait hissetmek, gerçeği bilmeyi istemek, hayatını anlamlı ve değerli kılmak gibi özellikler onu Yüce Allah'ı tanıma arayışına iter.

Fıtrat:

Yüce Allah'ın, tüm varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratması. İnsanın yaratılışında bulunan ve hayatı anlamlandırma çabalarına yön veren, çalışmakla elde edilemeyen ve inanmayı da içeren, insanın doğuştan getirdiği yetenektir.

- Her insan **Rabbini tanımak, O'na yönelmek, O'na teslim olmak,** ebedi bir mutluluk içinde yaşamayı istemek gibi eğilimlerle yaratılmıştır.
- **İslam dini insanın eğilim ve istidatlarına uygun bir dindir.** Onun özünü oluşturan şey, insan fitratıyla uyum içinde olan doğallığıdır.
- İnanç esasları **hem akli hem de ruhu** ikna edici şekilde sade ve anlaşılırdır.
- İbadetleri, emir ve yasakları da kolay ve uygulanabilir bir özelliindedir.

- Kur'an-ı Kerim'de İslam dininin doğallığını ve saflığı ifade eden kavramlardan biri de **haniflik** kavramıdır.
- Haniflik; Allah'ın başlangıçtan itibaren insanlara bildirdiği, insanın tabiatına en uygun olan **tevhid dinini** ifade eder.
- Kur'an-ı Kerim'de haniflikle birlikte en çok adı geçen peygamber Hz. İbrahim'dir.

الله

Haniflik ve Hanif

İlah olarak yalnızca Allah'ı kabul etmek ve yalnızca O'na kulluk etmek demektir.
Hanif ise Allah'ın emrettiği doğru yola girip,
o istikamette yaşayan kişidir.

İnancımız bizi güçlü tutar. En yüce makama sığınmanın güvenini yaşarız.

Dinin toplumsal kuralları toplumsal huzur ve barışı sağlar. Adil ve dengeli bir toplumsal yapı içinde kendimizi gerçekleştiririz.

Güçlü bir ahlaki yapımız olur. Hak, ödev ve sorumluluklarımızı bilir bunlara uygun davranırız.

Rabbimizi tanır, yaratılış amacımızı kavrarız. Rabbimize yönelir, O'nun rızasını kazandıracak güzel işler, salih ameller işleriz.

**Allah'ın fitrat dini
İslam sayesinde:**

● “(Resûlüm!) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler.”

(Rûm suresi, 30. ayet.)

● “Her doęan fitrat üzere doęar...” (Buhârî, Cenâiz, 79.)

Verilen ayet ve hadisin verdiği asıl mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah katında dosdoğru olan din İslam'dır.
- B) İnsan inanmaya eğilimli olarak yaratılmıştır.
- C) İnsanın yaratılışı birçok aşamadan meydana gelir.
- D) Allah insanların yüzünü dine dönmesini istemektedir.
- E) Fitrat, kiřinin insan olarak sahip olduęu özelliklerin tümüdür.

3. İman ve İslam İlişkisi

İman Sözlük Anlamı

Bir kimsenin şüphe duymaksızın bir şeyi kabul etmesi, doğrulaması, onaylaması tasdik etmesi; güven vermek, güvenlikte olmak, içten ve yürekten inanmak gibi anlamlara gelir.

Allah'ın bir ve tek olduğuna gönülden, samimiyetle inanıp Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini kabul etmek, onun Kur'an-ı Kerim aracılığıyla getirdiklerine inanmak ve bunlara teslim olmaktır. Bu inanca sahip kimseye mümin denir.

İman Terim Anlamı

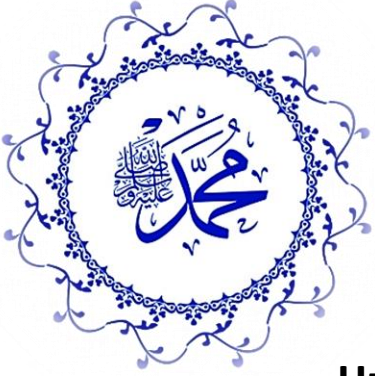
İslam Sözlük Anlamı

Teslimiyet, itaat etmek, boyun eğmek, bağlanmak, selamet, kurtuluş ve barış gibi anlamlara gelir.

Yüce Allah'a itaat etmek, Hz. Peygamber'in getirdiklerinin hepsini kalp ile tasdik edip dil ile söyleyerek Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda yaşamaktır.

Allah'ın dinine teslim olan, Hz. Peygamber'in din adına bildirdiklerine gönülden bağlanan, inandıklarını yaşamaya çalışan, ibadetlerini yerine getiren ve dinin güzel ahlakını davranışlarına yansıtan kişiye Müslüman denir.

İslam Terim Anlamı

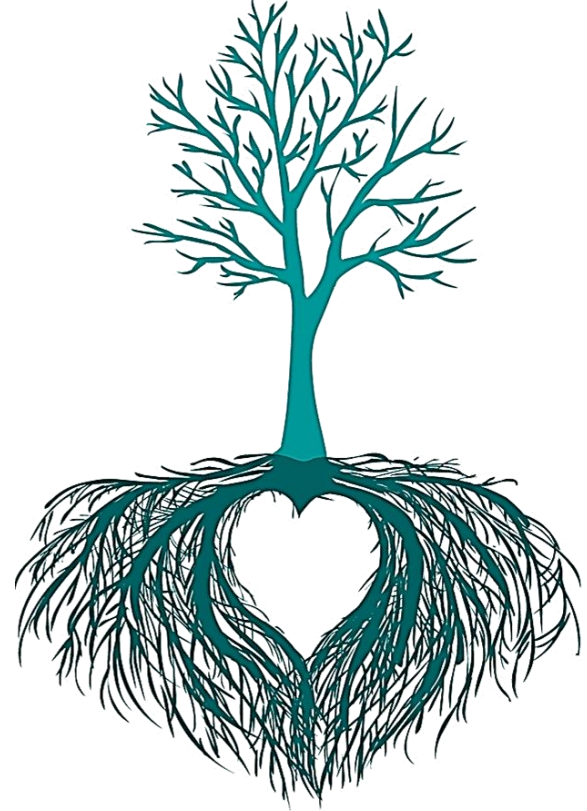

Hız. Muhammed (s.a.v.), bu hadisinde ımanı, İslam'ı ve ihsanı Őu Şekilde tarif etmektedir:

“İman, Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Yine kadere, hayrına ve Őerrine iman etmendir... İslam, Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Resulü olduğuna Őehadet etmen; namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve gücün yeterse Kâbe'yi haccetmendir... İhsan, Allah’a onu gryormuŐsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O, seni mutlaka görüyor...”

Müslim, İman, 1; Buhârî, İman, 37.

- İman ile İslam birbiriyle yakından ilişkili kavramlardır.
- İman kalbin tasdik etmesi, İslam ise amel ve davranışlarla bu tasdikin eyleme taşınarak görünür kılınmasıdır.
- İman kalple gerçekleşen **tasdiktir**. İslam ise dil ile ikrar, itaat, boyun eğme ve **teslimiyettir**.

4. İslam İnanç Esaslarının Özellikleri

- Kur'an-ı Kerim'in Peygamberimize Allah tarafından vahyedildiğine inanan bir Müslüman ondaki iman esaslarına bir bütün olarak inanır, hükümlerinin hepsini kabul eder.
- İnanç esaslarının bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayan kimseler mümin sayılmaz.
- İslam bir bütün olarak **her çağa** ve **her coğrafyaya** hitap eder. İlkeleri ve hükümleri zamana ve mekâna göre değişmez.

İslam İnanç Esasları

Fıtrata uygun,
açık ve anlaşılır
oldukları için aklı-
selim tarafından
kolayca kabul
edilir.

İnsan ürünü
ve dogmatik
değil, vahiy
kaynaklıdır.

Kişilerin kendi
hür iradeleriyle
kabul edilir. Baskı
ve zorla kabul
ettirilmezler.

Dengeyi esas alır.
Ebedî kurtuluş
için korku ve
ümit arasında
dengeli bir hayatı
tavsiye eder.

- İslam dini **tevhid inancına** dayanmaktadır.
- **Tevhid**, bir ve tek olmak, birlemek gibi anlamlara gelir.
- Yüce Allah'ın varlığını ve birliğini kabul edip O'nu tek ve eşsiz yaratıcı olarak kabul etmek tevhid kavramıyla ifade edilir.
- Kur'an-ı Kerîm'de bütün peygamberlerin tebliğ ettiği inanç esaslarının temeli **tevhid**dir.
- Diğer bütün esaslar **tevhid** temeli üzerinde yükselir.

İslam inanç esasları bir bütündür.

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Şüphesiz, Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah'a inanıp peygamberlerine inanmayarak ayırım yapmak isteyenler, '(Peygamberlerin) kimine inanırız, kimini inkâr ederiz.' diyenler ve böylece bu ikisinin (imanla küfrün) arasında bir yol tutmak isteyenler var ya; işte onlar gerçekten kâfirlerdir. Biz de kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır."

(Nisâ suresi, 150-151. ayetler.)

Allah (c.c.) canlı ve cansız olarak çok sayıda ve farklı türde varlık yaratmıştır. Bunların hepsine belli bir ölçü ve düzen verilmiş, her biri ayrı ayrı hikmetlerle donatılmıştır. İnsana akıl ve irade verilerek sorumlu kılınmıştır. Din duygusu insanda doğuştan mevcuttur. Ancak bu duygu ile insanın dünyadaki varlık sebebini ve görevlerini, Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını bilmesi mümkün değildir. Bundan dolayı Allah (c.c.) peygamberler göndererek vahyini insanlara ulaştırmıştır.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İslam'ın inanç esasları dogmatik değildir.
- B) İnanç esasları hür iradeyle benimsenmelidir.
- C) Akıl, inanç esaslarını kolayca kabul edebilir.
- D) İnsan, inanç esaslarını fitraten bilir ve uygular.
- E) İslam'ın inanç esasları insan fitratına uygundur.

**Bir bütünün asıl
unsurlarından birini inkâr
eden kişinin o bütüne saygısı
olduğunu söylemek mümkün
müdür?**

5. Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ suresi, 136. ayet

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيَّ رَسُولِي وَالْكِتَابِ
الَّذِي أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ

ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

“Ey iman edenler! Allah’a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, derin bir sapıklığa düşmüş olur.” (Nisâ suresi, 136. ayet.)

- Nisâ suresinin bu ayetinde Yüce Allah müminlere nelere, nasıl inanmaları gerektiğini bildiriyor.
- İslam inanç esasları peş peşe sıralanarak bunlara iman etmeyen kimselerin düşeceği vahim durum belirtiliyor.
- Allah ve resulüne iman etmek İslam inanç esaslarının bir bütün olarak kabul etmeyi gerektirir.

**OGM MATERYAL
YKS KAMPI
KONU ANLATIMI
(DİN VE İSLAM)**

HAZIRLAYAN VE SUNAN

**HANDAN BAL CEYLAN
(DİN KÜLT. VE AHL. BİL. ÖĞRETMENİ)**